

převzal proti svému předchůdci v držbě závazek k náhradě škody dolováním způsobené, neboť z tohoto slibu může ho žalovati jen jeho předchůdce, nikoli odvolatel. Odvolatel žádá náhradu také z důvodu § 1409 obč. zák., avšak neprávem, neboť nárok na náhradu škody v neurčité výši nelze považovati za dluh dle § 1409 obč. zák. Podle toho není odpůrce ke sporu pasivně oprávněn.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Předeším nutno řešiti otázku, zda jest odůvodněna námitka žalovaného, že k tomuto sporu není pasivně legitimován. V této příčině ne napadá dovolatel názor odvolacího soudu, že žalobní důvody opřené o ustanovení § 1409 obč. zák. a o odstavec IX. kupní smlouvy ze dne 5. a 18. ledna 1923, jímž žalovaný převzal proti své předchůdkyni závazek k náhradě škody způsobené dolováním, nejsou po právu, takže podle §§ 504 a 506 čís. 2 c. ř. s. lze se zabývati jen dovolacími vývody. týkajícími se ostatních žalobních důvodů, ze kterých dovolatel dovozuje ručení žalovaného za náhradu škody. V tomto směru napadá dovolatel názor odvolacího soudu, že za škodu způsobenou dolováním ručí majitel dolu, jenž škodu dolováním způsobil, kdežto jeho právního nástupce lze poháněti k zodpovědnosti jen, lze-li mu dokázati zavinění. Odvolací soud odmítá tedy věcné ručení báňského podniku za škody dolováním způsobené a to právem, neboť z ustanovení § 364 a) obč. zák. ani z předpisů §§ 170 a 187 horního zákona nelze dovozovati, že majitel báňského podniku ručí za škodu, kterou provozem svého podniku nezpůsobil, jen proto, že tento podnik převzal od předchůdce, který povrch dolováním po případě úmyslně anebo hrubou nedbalostí poškodil. Takové ručení musilo by spočívati na výslovném zákonném předpisu, jehož však není. (Viz Dr. Albert Herbatschek, Handbuch des österr. Bergschadenersatzrechtes 1918 str. 119, 121, 122, 126; Dr. Arthur Lenhoff, Die Reform des österr. Zivilrechtes und ihr Einfluss auf das Bergrecht 1918 str. 267, 268; Dr. Armin Ehrenzweig, System des österr. allgem. Privatrechtes, II. sv. § 403 str. 620.) Ostatně dovolatel nehájí důsledně ani sám theorii o věcném ručení báňských podniků, an v žalobní žádosti exekuční návrh neomezuje na horní vlastnictví žalovaného.

Čís. 8456.

Náhrada škody podle § 1328 obč. zák.

Trestným činem ve smyslu § 1328 obč. zák. jest i přestupek podle § 20 čís. 2 zák. o potírání pohlavních nemocí ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n.

Sváděním ve smyslu § 20 čís. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí jest rozuměti jakoukoliv činnost, kterou se k tomu, by se činně nebo trpně propůjčila k smilnému činu, přivádí osoba, která sama neprojevila ani výslovně ani mlčky ochotu k páchání nebo snášení smilného činu.

I u dívky šestnáctileté jest počítati s možností sňatku.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1928, Rv I 281/28.)

Žalobkyně domáhala se na žalovaném náhrady škody 10.000 Kč, ježto s ní souložil v době, kdy jí ještě nebylo 16 let. Žalobkyně ze styků se žalovaným otěhotněla. Procesní soud první stolice přiznal žalobkyni 5.000 Kč. Odvolací soud k odvolání obou stran napadený rozsudek potvrdil. Důvody: Žalovaný spatřuje uplatňované odvolací důvody v tom, že soud první stolice má za to, že tu jest skutková povaha přestupku podle § 20 čís. 2 zákona ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z. a n., ač prý tu není »svedení« žalobkyně, jež jest předpokladem skutkové povahy tohoto přestupku. Výtka ta není odůvodněna. Podle § 20 čís. 2 cit. zákona dopouští se přestupku trestného soudem, kdo svádí ke smilstvu osobu nedosáhnuvší šestnácti let. Pojem svádění nelze však vykládati tak, jak činí odvolání, neboť u takovéto mladistvé osoby nelze předpokládati vyvinutí takové odporující vůle, jež by působením svůdce musila býti teprve překonána. Pojmem »svádí« rozumí se, jak tomu svědčí nadpis § 20 »Vyzývání ke smilstvu«, pouhé vybízení, vyzývání k souloži. Z výpovědi žalovaného vyplývá, že dne 11. ledna 1925 na žalobkyni, jež byla tehdy 14½ roku stará, když proti němu u stolu seděla, ústa jako k puse našpulil, že žalobkyni, když si mu na kolena sedla a pohlavně byl vzrušen, jakož i dne 17. ledna 1925 k souloži vybídl. Soud odvolací sdílí proto právní názor soudu první stolice, že je tu skutková povaha přestupku dle § 20 čís. 2 cit. zákona a že žalovaný trestným jednáním podle § 1328 obč. zák. přiměl žalobkyni k dopuštění mimomanželské soulože. Obě odvolání napadají rozsudek soudu první stolice co do výše přisouzené náhrady podle § 1328 obč. zák., jak ji upravil soud procesní. Rovněž neprávem. Podle § 1328 obč. zák. má ten, kdo trestným činem přiměje osobu ženskou k mimomanželské souloži, nahraditi jí utrpěnou škodu a ušlý zisk. K náhradě ve smyslu tohoto zákonného předpisu patří i odškodnění za zmenšenou vyhlídku na lepší zaopatření, jehož způsobem nejpřirozenějším jest u ženy sňatek. Především jest uvést, že názoru žalovaného, že nejsou stíženy vyhlídky žalobkyně na sňatek, ježto se žalovaný o dítě stará, nelze vzhledem k životním poměrům a k panujícím poměrům přisvědčiti. Rovněž nelze přisvědčiti jeho názoru, že žalobkyni v sociální sféře, ve které žije a v níž může možnost sňatku očekávati, nedostatek bezúhonnosti a mateřství není překážkou pro provdání se a že její vyhlídka na sňatek není zmenšena. Soud odvolací, uváživ, že žalobkyně jest silnou, statnou dívkou, že je jedinou dcerou továrního mistra, že zachovalé dívky z kruhů dělnických, k nimž patří i žalobkyně, z pravidla i bez věna se provdávají, pokládá za přiměřenou náhradu přisouzenou soudem první stolice ve výši 5.000 Kč za zmenšení vyhlídky žalobkyně na lepší zaopatření sňatkem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání ani té ani oné strany.

Důvody:

Žalovaný především míní, že přestupek podle § 20 čís. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí ze dne 11. července 1922, čís. 241 sb. z.

a n. nemůže býti podkladem pro nárok podle § 1328 obč. zák. v doslovu III. dílčí novely, ježto zákonodárce, vydávaje předpisy této dílčí novely, nemohl předvídati, že bude kdysi stanoven přestupek podobného rázu. Dovolateli nelze přisvědčiti. V § 1328 obč. zák. mluví se všeobecně o trestném činu, jímž někdo přiměl ženu, by mu dovolila nemanželskou soulož. Zřejmě jest, že občanský zákoník přenechává úplně trestnímu zákonodárci, by stanovil, co jest trestným jednáním, a jen stanoví, že onen trestný čin, má-li býti podkladem nároku podle § 1328 obč. zák., musí býti takového druhu, že jím pachatel přiměje ženu k tomu, by mu dovolila nemanželskou soulož. Takového druhu jest přestupek podle § 20 čís. 2 cit. zákona. Jde o to, zda se žalovaný tohoto přestupku dopustil. Jak mimo jiné v rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 14. ledna 1928 Zm I 669/27 čís. 3042 sb. n. s. dovozeno, jest sváděním ve smyslu § 20 č. 2 zákona o potírání pohlavních nemocí rozuměti jakoukoliv činnost, kterou se k tomu, aby se činně nebo trpně propůjčila k smilnému činu, přivádí osoba, která sama neprojevila ochoty k páchání nebo ke snášení smilného činu ani výslovně ani mlčky, na příklad povšechným způsobem života nebo svým chováním. S hlediska § 20 čís. 2 cit. zákona nevyžaduje se tedy překonávání odporu, stačí po případě i pouhé využívání nedostatku odporu podmíněného nedostatkem porozumění významu a možným následkům soulože nebo jinakého smilstva na straně sváděné osoby; stačí i pouhý podnět pachatelův k smilnému činu, pakliže jen sváděná osoba nemá již předem vůli oddati se smilnému jednání. Soudy nižších stolic správně uznaly, že se žalovaný dopustil svedení v tomto smyslu. Žalovaný byl u rodičů žalobkyně na bytě a na stravě od roku 1921 a tam zdomácněl. Dovolatel poukazuje na to, že již před 11. lednem 1925 došlo k laškování a k líbání mezi ním a žalobkyní. V tom nelze však za daných okolností ještě spatřovati jednání, kterým žalobkyně mlčky vyzývala nebo podněcovala žalovaného k smilným činům a z kterého by se dalo usuzovati, že již předem měla vůli oddati se smilnému jednání. Proto nelze také shledávati vadnost řízení a rozpor se spisy v tom, že soudy nižších stolic podrobně nezjišťovaly ony žalovaným tvrzené příhody. Naopak přijde tu především v úvahu značný rozdíl věkový (30 let u žalovaného a 14½ roku u žalobkyně), a dále okolnost, že žalovaný měl podle svého tvrzení dne 11. a dne 17. ledna 1925 v zásobě preservativ, kdežto z druhé strany tu bylo děvče sotva škoře odrostlé. Dále žalovaný sám doznává, že se dne 11. ledna 1925 při laškování se žalobkyní ocitl v pohlavním podráždění a ji vyzval k souloži. Toto vyzvání za řečených okolností naplňuje skutkovou podstatu přestupku podle § 20 čís. 2 cit. zákona a to tak, jak se vyhraněna v doslovu zákona samého a ne snad jen v marginální rubrice mluvící o vyzývání ke smilstvu, kterážto marginální rubrika jest souhrnným označením pro více druhů přestupků proti předpisům zákona o potírání pohlavních nemocí. Za tohoto stavu věci nelze přisvědčiti žalovanému, že nešlo o nic více, než že žalobkyně, která se pak prý sama svlékala a položila na pohovku, prostě přisvědčila k jeho otázce, zda chce souložit. Naopak nezávažným jest, že žalobkyně za daných poměrů zejména při svém mladistvém věku neuvažovala o významu a o možných následcích soulože a nevzmohla se proti svůdci,

který byl u nich již zdomácněl, k tomu, by mu kladla odpor, nýbrž že podle tvrzení žalovaného se hned podvolila. K spáchání zmíněného přestupku není třeba, jak žalovaný míní, by svádění bylo totožné s psychickým přemožením osoby druhého pohlaví nebo-li s použitím psychického násilí. Neprávem dovolává se žalovaný rozhodnutí ze dne 29. listopadu 1926 Zm II 243/26 (čís. 2566 sb. n. s.). V tomto rozhodnutí se uvádí, že nejde o svádění, měla-li sváděná osoba již od počátku vůli směřující k tomu, by se činně nebo trpně chovala tak, jak svůdce od ní žádá. Nic takového nebylo soudy nižších stolic v tomto případě zjištěno, naopak soudy nižších stolic dospěly k závěru, že působení žalovaného na žalobkyni to bylo, jež v souvislosti se všemi okolnostmi, na něž již bylo poukázáno, přivedlo žalobkyni k tomu, že mu dovolila nemanželskou soulož. Pokud žalovaný snaží se vylíčiti věc jinak, než jak jest soudy nižších stolic po skutkové stránce zjištěna, brojí jen způsobem v dovolacím řízení nepřipustným proti tomu, jak v nižších stolicích bylo hodnoceny výsledky provedených důkazů. Přisvědčiti jest tedy soudům nižších stolic, že se žalovaný dopustil trestného činu v § 1328 obč. zák. zmíněného.

K dovolání obou stran co do výše náhrady: V tomto směru stačí strany odkázati na správné důvody rozsudků nižších stolic. K dovolání žalovaného se podotýká, že i u dívky v 16 letech jest počítati s možností sňatku, při nejmenším s navázáním známosti, která může vésti k sňatku, což, jak již dovozeno v rozhodnutí čís. 6102 sb. n. s., stačí k uplatňování nároku podle § 1328 obč. zák.

Čís. 8457.

Mimosporné řízení nezná žaloby pro zmatečnost.

V § 39 ex. ř. není ustanoveno, zda a kdy a jak jest si vymoci výrok o neplatnosti, o zrušení neb o neúčinnosti exekučního titulu, nýbrž nutno tuto otázku posuzovati podle zvláštních předpisů o tom vydaných.

(Rozh. ze dne 10. listopadu 1928, Rv I 1467/28.)

Žalovaná majitelka doma vymohla si soudní schválení výpovědi žalobce z bytu ve svém domě a vedla na základě tohoto usnesení exekuci vyklizením žalobce z bytu. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se vypovězený nájemník na majitelce domu, by usnesení soudu, jímž dán souhlas k výpovědi, bylo zrušeno nebo prohlášeno neplatným a by exekuce byla zrušena. Žalobní návrh odůvodňoval žalobce, opíraje žalobu o ustanovení § 39 ex. ř., nikoliv o ustanovení § 529 c. ř. s. tím, že řízení o žádosti žalované strany za svolení k výpovědi a tím i usnesení v tomto řízení vydané, na jehož základě jako exekučním titulu exekuce o vyklizení bytu jest prováděna, trpí vadou, která způsobuje zmatečnost celého řízení i vydaného usnesení, poněvadž žádost za svolení k výpovědi nebyla žalovanému vůbec doručena, nýbrž osobě třetí, žalovanému neznámé, jednání ze dne 6. října 1926 konalo se v nepřítomnosti žalobcově a předvolání k dalšímu jednání na den 18. října 1926 nebylo rovněž dorukou žalobcových doručeno a ani usnesení ze dne 21. října 1926